

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach**

Kielce, dnia marca 2010 r.

**Pan
Stanisław Szewczyk
Wójt Gminy
Michałów**

LKI-410-24-5/2009
P/09/158

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach przeprowadziła kontrolę w Urzędzie Gminy Michałów (Urząd), w zakresie pozyskiwania dochodów z tytułu opłat eksploatacyjnych od przedsiębiorców wydobywających kopaliny pospolite w latach 2007-2009 (I półrocze) oraz przestrzegania zasad gospodarki przestrzennej przy lokalizacji zakładów wydobywczych.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 8 marca 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia, pomimo stwierdzonej nieprawidłowości, działania Urzędu w zakresie kontrolowanej działalności. Pozytywną ocenę uzasadniają:

- prawidłowe planowanie i ujmowanie w rocznych planach finansowych dochodów z tytułu opłat eksploatacyjnych;
- prawidłowe prowadzenie ewidencji przedsiębiorców eksploatujących złoża kopaliny;
- bieżące monitorowanie wielkości wydobycia kopaliny oraz przestrzegania przez przedsiębiorców, wynikającego z art. 84 ust. 9 ustawy z 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze² (Pgg), terminu wnoszenia opłat eksploatacyjnych i składania kwartalnych informacji o wielkości wydobycia i wysokości naliczonej opłaty;
- podejmowane działania w celu wyeliminowania opóźnień w wywiązywaniu się przez przedsiębiorców z terminu składania ww. kwartalnej informacji;

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 ze zm.

- uzgadnianie koncesji zgodnie z warunkami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Michałów lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Stwierdzona nieprawidłowość polegała na niepodjęciu działań zmierzających do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów, na których wydobywano kopaliny lub ustalenia przesłanek pozwalających na odstąpienie od ich sporządzenia, co stanowiło naruszenie dyspozycji art. 53 ust. 1 i 6 Pgg.

1. Na terenie gminy Michałów znajduje się pięć złóż piasku, które były eksploatowane przez trzech przedsiębiorców. Wydobywanie było prowadzone na podstawie ważnych koncesji wydanych przez wojewodę świętokrzyskiego (jedna koncesja) oraz starostę pińczowskiego (cztery).

W przypadku jednej koncesji, podstawą jej uzgodnienia przez Wójta Gminy Michałów, wymaganego przez art. 16 ust. 5 Pgg, był obowiązujący w 2000 r. plan zagospodarowania przestrzennego Gminy, który utracił ważność 31 grudnia 2003 r. Ponieważ od 1 stycznia 2004 r. Gmina nie posiada planu zagospodarowania przestrzennego, podstawą uzgodnienia pozostałych czterech koncesji było studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, uchwalone przez Radę Gminy Michałów 30 października 2001 r. W każdym przypadku dokonanych uzgodnień potwierdzono, że według opracowywanego planu zagospodarowania przestrzennego (poprzedzonego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Michałów), działki na których ma być prowadzone wydobywanie kopalin przewidziane były do eksploatacji górniczej.

Pan Wójt nie podjął działań zmierzających do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów górniczych, do czego zobowiązuje art. 53 ust. 1 Pgg albo w celu stwierdzenia, że zachodzą przesłanki do odstąpienia od sporządzenia tych planów, zgodnie z art. 53 ust. 6 ustawy – co stanowiło nieprawidłowość. Przepis ten stanowi, że jeżeli przewidywane szkodliwe wpływy na środowisko będą nieznaczne, rada gminy może podjąć uchwałę o odstąpieniu od sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego. Jak wyjaśnił sekretarz Gminy, (...) *brak prac nad planami zagospodarowania przestrzennego dla terenów górniczych spowodowany był przeoczeniem osób odpowiedzialnych za planowanie przestrzenne w gminie.*

2. Urząd prowadził ewidencję przedsiębiorców eksploatujących złoża kopalin pospolitych, która zawierała nazwę eksploatowanego złoża, numer koncesji, stawkę opłaty eksploatacyjnej wynikającą z obowiązującego w danym roku rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie stawek opłat eksploatacyjnych³, wielkość wydobywania w kwartale, kwotę i datę wniesionej opłaty eksploatacyjnej oraz datę przedłożenia kwartalnej informacji o wielkości wydobywania i wielkości ustalonej opłaty eksploatacyjnej. Zadania z tym związane przypisane zostały do zakresu obowiązków pracownika Urzędu. Na podstawie tej ewidencji na bieżąco monitorowano wielkość wydobywania, przestrzeganie przez przedsiębiorców terminu, określonego w art. 84 ust. 9 ustawy Pgg, wnoszenia opłat eksploatacyjnych, przekazywania

³ Dz. U. z 2006 r. Nr 214, poz. 1574; Dz. U. z 2007 r. Nr 211, poz. 1541; Dz. U. z 2008 r. Nr 215, poz. 1357.

kopii dowodów wpłat oraz kwartalnej informacji zawierającej dane wymienione w ww. przepisie.

Przedsiębiorcy zgodnie z wymogami art. 84 ust. 9 Pgg wnosili terminowo na rachunek Urzędu opłaty eksploatacyjne, należne z tytułu wydobywania kopalin pospolitych i przekazywali do Urzędu kopie dowodów wpłat.

Nie stwierdzono niezgodności pomiędzy wniesionymi przez przedsiębiorców kwotami opłat eksploatacyjnych, a kwotami opłat wykazanych przez przedsiębiorców w kwartalnych informacjach, wyliczonych z uwzględnieniem wielkości wydobycia i obowiązujących stawek.

Urząd otrzymał z opóźnieniem od dwóch przedsiębiorców kwartalne informacje o wielkości wydobycia kopalin i wysokości naliczonej opłaty eksploatacyjnej. Opóźnienia dotyczyły sześciu kwartałów i wynosiły od jednego do sześciu dni w stosunku do terminu wynikającego z ww. art. 84 ust. 9 Pgg (jeden miesiąc po upływie kwartału). Po stwierdzeniu powyższych opóźnień Urząd podejmował działania w celu ich wyeliminowania.

3. Urząd prawidłowo ujmował w rocznych planach finansowych dochody z tytułu opłat eksploatacyjnych z tytułu wydobywania kopalin, należne Gminie na podstawie przepisów art. 86 ust. 1 w związku z art. 84 ust. 9 Pgg, uwzględniając wysokość wpływów z lat poprzednich oraz prognozy wydobycia wykazywane przez przedsiębiorców w składanych informacjach.

W okresie objętym kontrolą Gmina uzyskała dochody z tytułu ww. opłat w kwocie 29,2 tys. zł, co stanowiło 92,4% planowanych wpływów z tego tytułu. Dochody te stanowiły niewielki udział w ogólnych dochodach Gminy, wynoszący średniorocznie ok. 0,12%.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o podjęcie działań mających na celu sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów górniczych albo stwierdzenie, że zachodzą przesłanki do odstąpienia od obowiązku ich sporządzenia, zgodnie z art. 53 ust. 1 lub 6 Pgg.

Najwyższa Izba Kontroli w Kielcach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Wójtowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.